

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILLO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILLO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI;

ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVEN KE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

Najstarejši
in najbolj
priljubljen
slovenski
list v
Združenih
Državah
Ameriških.

ŠTEV. (No.) 55

CHICAGO, ILL., SREDA, 20. MARCA — WEDNESDAY, MARCH 20, 1935

LETNIK (VOL.) XLIV

Evropa pahnjena v zmedo vsled nemškega oboroževanja

S proglašom o povisjanju svoje armade pokazala Nemčija, da ji gre za osvojevalno politiko. — Evropske države razmotrovajo, kaj naj ukrenejo proti nemški držnosti. — Priporočila, naj Evropa napove Nemčiji vojno.

Pariz, Francija. — Hitlerjeva Nemčija si je končno smela kinko in pokazala svoj pravi obraz. Dočim je doslej uživala še precejšnje simpatije v državah svojih bivših sovražnic, ko je znala s hlinjeno ponijnostjo kričati v svet o svoji slabosti in miroljubnosti, so se zdaj celemu svetu odprle oči in pred njim zopet stoji taku Nemčija, kakor še je poznal leta 1914, militaristično, gospodovalno in agresivno. Sicer se upa še zdaj Hitler trdi, da nima Nemčija nikakih drugih ciljev, kakor edino tega, da Evropi zasigura mir, vendar njegove sedanje besede ne najdejo poslušalcev.

Nemčija končno pokazala svoje cilje

Vsakomur, ki je doslej kolikor, toliko simpatiziral z Nemčijo, se nehote vsiljuje vprašanje: "Zakaj hoče imeti Hitler veliko armado?" Ako bi ostal pri armadi, ki jo je Nemčija dovolila mirovna pogodba, namreč 100,000 mož, bi bil lahko zasiguran, da ne bo nobeni drugi državi padlo na um, da bi z Nemčijo započela kakve sovražnosti. Nobenega vzroka bi ne imela za to. V svojo obrambo torej Nemčija ne potrebuje polmilijske armade, kakor si jo namerava zdaj postaviti. Preostaja torej edino drugi vzrok za to korak, namreč osvojevalna politika in gospodovanje nad Evropo, kakor se je neki člankar izrazil v angleškem listu London Daily Mail: "Vem, da se je Nemčija odločila, da mora biti najmočnejša velesila na evropskem kontinentu."

Vprašanje je zdaj, ali bodo evropske velesile mirno gledale in dopustile, da bo nemška sila gospodovala nad njimi, in kaj bodo napravile, da zastavijo pot militarističnim ambicijam Nemčije. Težko je točasno napovedati, k čemu se bodo odločile, kajti Hitlerjev proglos, s katerim je vrgel v koš dokument verzajske mirovne pogodbe, je prišel tako nepričakovano, da je državnim takoreč samo zaprl, in po vseh državah ni opaziti drugega kakor zmedo in mrzlično konfiriranje.

Anglia prevzela vodstvo evropske akcije

Kakor kaže, gleda celo Evropa za vodilne misli na Anglijo in Francijo. A tudi zadnja se ne mara preveč izpostavljeni in je prepustila vse vodstvo v roke Angliji. Ta je vodstvo tudi v resnicu prevzela in v pondeljek popoldne poslala Nemčiji ostro, v kateri žigosa Nemčijo, da je s svojim proglašom glede oborožitve pokazala, da ne mara sodelovati z ostalimi državami, in je proglašno povečal napetost v Evropo. Predno je Anglia poslala to noto, se je posvetovala s Francijo in Italijo in nadalje namerava sklicati posvetovanje vseh držav, ki so podpisale mirovno pogodbo, in enako je tudi možno, da se bo sklicalo izredno zasedanje Lige narodov.

Naslednji diplomatski korak,

ki ga nameravajo podvzeti velesile, bo kakor se nekatere osebnosti izražajo, ta, da se boste stavili Nemčiji dve vprašanji, namreč, ali je pripravljena podpisati nov skupen načrt za vzdrževanje miru v Evropi, in sicer brez vsakih pogojev, in drugič, ali je pripravljena, vrniti se k razočirjeni konferenci kakor tudi v Ligo narodov. Odgovor na ta vprašanja se ima glasiti le z "da" ali "ne."

In ako Nemčija odgovori: "Ne," se bodo sestale Anglija, Francija, Italija in sovjetska Rusija ter odločile, kaj je storiti. V tem slučaju se razmotrijo različni korakih; dva najbolj ekstremna sta, prvi, da se pusti Nemčija, naj gre svojo pot, in zadnji, da ji združena Evropa napove vojno. Vmes med tem ekstremoma bi bilo pogajanje z Nemčijo, ki bi se utegnilo vleči dolge mesece, bržkone brez vsega upanja na uspeh, dočim bi pri tem pridobila Nemčija načas, da bi se še bolj oborožila. Druga možnost, ki bi preostala, bi bila ta, da se okrog Nemčije sklene jeklena veriga držav, obstoječa iz Anglije, Belgije, Francije, Italije, držav male antante in Rusije. Tako obkoljena Nemčija bi končno spoznala blaznost svoje militaristične politike in se vrnila k sodelovanju z ostalo Evropo; brez dvoma pa je nemško ljudstvo tako zaslepljeno, da bo vzele precej časa, predno se bo iztrenzilo in spometovalo.

Cela Evropa izraža ogroženost

Kakor omenjeno, je še prezgodaj napovedovati potek na daljnjih dogodkov. Kolikor se more točasno ugotoviti, je le to, da je cela Evropa ogrožena nad držnostjo Nemčije. Celo Poljska, ki se je zadnji čas močno približevala Nemčiji, jo zdaj obsoja in neki nacionalistični list v Varšavi priporoča Evropi, na se zedini ir pošle Nemčiji skupen ultimat, takoj drugi dan pa naj tudi že začne posiljati svoje armade v Nemčijo. Za to bi imela Evropa dvolj povoda, kajti Nemčija je raztrgala mirovni pakt, kakor navaden kos papirja. Sovjetska Rusija eraško priporoča, naj združene države nemudoma stopijo v posvetovanje in vključene kaj proti nemavnosti iz Nemčije. Tudi italijanski listi prihajajo s priporočili in trdijo, na; bi se velesile ne pomisljale, izvesti najbolj drastičnih korakov proti nazistem, četudi bi bila to vojna naved, ali pa vsaj gospodarski b-jot. Celo Zed. države, ki ni celi zadevi niso neposredno prizadete, ker niso podpisale mirovne pogodbe, resno motrijo celi položaj in vladni uradniki so se v pondeljek zbrali h konferenci, da ukrenejo, ako bi bilo kaj potrebno.

Z nominacijo za kandidata za kontestne volitve sedanje kampanje je potreba poslati slovna naročnika!

PREREŠETAVATA NRA

Senator McCarran iz Nevade (na lev) v pogovoru s senatorjem Geraldom P. Nye iz No. Dakote. Oba senatorja sta vložila skupen predlog, da senatska zbornica temeljito prouči in prečišča dosedanje delovanje NRA in nje kodekse.

PREDSEDKO- VA ZAHTEVA SPOR Z GOVERNERJEM

Predlog glede socijalnega za- varovanja se mora letos re- šiti.

Governer v Ohio obdolžen grafta.

— — —

Washington, D. C. — V kongresu se je od nekaterih strani pričelo gibanje, da bi se predlog glede socijalnega zavarovanja potisnil z dnevnega reda v tem zasedanju in da bi prišel v obravnavo še v zasedanju prihodnjega leta. Temu odlašanju pa je predsednik Roosevelt je pretekli teden poveril Hopkinsonu celotno kontrolo nad razdeljevanjem reliefne podpore. Predsednik Roosevelt je pretekli teden poveril Hopkinsonu celotno kontrolo nad razdeljevanjem reliefa v Ohio vsled graftarskih obdolžitev. V ponedeljek pa je prišel governer s protinapadom in je vložil proti Hopkinsonu tožbo pri sodišču vsled obrekovanja.

— — —

BRZOJAVNO HOTELA OD- POSLATI PAKET

Kansas City, Mo. — Na neki tukajšnji brzojavni urad je stopila preteklo nedeljo neka mlada ženska z velikim paketom pod pazduhu ter vprašala tamkajšnjo uslužbenko, kolikor bi bilo, da se ta paket brzojavno odpošije v Cleveland. Uslužbenka ji je nato skušala pojasniti, da paketi ne gredo po brzojavu, toda ženska očvidno ni mogla razumeti. "Čudno se mi zdi," je dejala, "da sem denar že večkrat brzojavno poslala in zakaj bi torej paketa ne mogla."

PREPR SI VZEL K SRCU

Chicago, Ill. — V kopalnici poleg njegove sobe v hotelu na 4826 Winthrop Ave. so v nedeljo našli obešenega 35letnega Paula Dincognito. Njegova žena, ko je bila obveščena o samoumoru moža, je povedala, da je mož zapustil njo in dom na 1340 Farwell Ave. pred tremi dnevi, ko sta imela prepri-

TATOV UKRADLI MRTVA- ŠKI VOZ S TRUPLOM

Chicago, Ill. — Misterijoza tativana se je pripetila preteklo nedeljo. Eden uslužbenec po grebnega zavoda J. B. Suerth je šel z mrtvaškim vozom v Cicero po truplo umrle neke Mrs. Rose Grub. Ko je pripeljal truplo pred pogrebski zavod, je pustil avto na cesti in šel po drugega uslužbenca, da mu pomaga prenesti truplo. Ko stopita ven, opazita, da je mrtvaški voz s trupom izginil. Obveščena policija je izvedla pozivedovanje in končno našla vozilo s truplom v alley za hišo na 2713 W. 24th St. Domnevno se, da tatoi niso vedeli, kaj so ukradli, in, ko so odkrili rakev in opazili mrtvo truplo, so se ustrašili, pustili vse in zbežali.

KAMPANJA KATOLIŠKE AKCIJE V TEKU

Chicago, Ill. — Širom celih Zed. držav in Kanade je preteklo nedeljo otvorila organizacija Kolumbovih vitezov aktivno kampanjo za katoliško akcijo. Računa se, da se je teh zborovanj v nedeljo udeležilo po različnih mestih skupno do 50,000 članov. Predsednik tukajšnjega zborovanja, D. F. Kelly, je v svojem govoru označil tri točke programa, ki ga ima kampanja, namreč: 1. Da dokažeš vero, živi po njej; 2. da spožnasi človeštvo, mu

KRIŽEM SVETA

Stockholm, Švedska. — Danska kraljica Aleksandrina, ki je tukaj na obisku, se je morala pretekle nedeljo podvreči neki nujni operaciji. Kakor izjavlja zdravnik, je stanje pacientine povoljno. Kralj Kristjan je prebil skoraj celi dan ob njeni postelji.

Tientsin, Kitajska. — Da zasigurajo varnost cesarja države Mandžukuo na njegovem potovanju na Japonsko, ki ga namerava podvzeti začetkom aprila, so japonske oblasti strogo zastražile meje Mandžukuo in ne dovolijo vstopa, kdor je količkaj sumljiv.

Berlin, Nemčija. — Kako se iz zanesljivih virov poroča, je bivši nemški cesar Viljem izredno vesel, ko je Hitler zopet obnovil vojaško moč Nemčije. Odklonil pa je cesar, da bi podal kako uradno izjavo glede te zadeve.

Ottawa, Ont. — Kakor izkazuje državna statistika, se v Kanadi rodil po en otrok povprečno vsake štiri in pol minute, ali 650 na dan. Istočasno jih na dan umre po 300 oseb.

— — —

TRIDESETLETNICA PRED- SEDNIKOVO POROKE

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je s svojo ženo prazoval preteklo nedeljo 30. obletnico zakonskega življenja. Nikakih javnih proslav ni bilo ob tem dogodku, marveč tisto, da je prazovala celo družina sama za se, in sicer nekje na pomladanskem pikniku v plamenu. Ker ni bilo očeta nikjer, so ga pričeli iskati v goreči zidanici in so ga našli vznak ležčega z zavitimi nogami vsega zoglenelega. Pravijo, da je mogel ogenj nastati od goreče cigarete. Sin pa meni, da to ni mogče. Če bi ogenj nastal iz počasnega tlenja, bi zato rabil več časa. V pol ure bi se to težko zgodilo, da bi se tako hitro razgorelo. Ogenj je uničil tri voze otave. Zgorela je streha, pa tudi preostali doljni del je tako poškodovan, da je uničen vse. Zaravovanio ni bilo nič.

— — —

ZNANI ADVOKAT IZRAZI MNENJE GLEDE NRA

Washington, D. C. — Clarence Darrow, znani advokat iz Chicago, je prispol semkaj preteklo nedeljo, da nastopi pred senatskim finančnim odborom in poda svoje mnenje in priporočila glede NRA. Kakor značno, je bil Darrow celikrat vodilni način na tem dogodku, marveč tisto, da se doma ni mogel prav znajti. Ko je pokojnemu umrli žena, so se pričeli kazati na njem znaki slaboumnosti, ki so postajali vse bolj očitni. Zaradi tega je bilo z očetom vedno težje. Sedaj ga je rešila smrt — toda strašna smrt v ognju.

— — —

URADNI ŠIMELJ POČASI VOZI

Washington, D. C. — Uradno postopanje pač ne bo nobenemu umirajočemu rešilo življenja. Kako skrajno počasen je birokratizem, je pokazala neka zadeva, za katero se je potrebovala rešitev celih sedem tednov, dasi je bila stvar nujna. Neko podjetje v New Ulm, Minn., je vložilo na NRA prošnjo, da sme neki svoji uslužbeniki podaljšati opoldanski odmor za pol ure, ker mora imeti po zdravniškem priporočilu ženska pol ure počitka po kobilu. Prošnja je šla skozi celo število agencij in po sedmih tednih je delodajalec dobil odgovor, da se mu z ozirom na tehten vzrok, ki je naveden v prošnji, dovoljuje, podaljšati opoldanski odmor uslužbenki.

Kako se je med tem čakanjem obnašal želodec ženske, poročila še ne omenjajo.

V Zavodih, četrte ure od Kostanjevice na Dolenjskem je nekdanji "Amerikanec" Matija Cvelbar živ zgorel v lastni zidanici. — Ljubljana ima novega župana, banovina novega bana. — Smrtna kosa in druge vesti.

Strašna smrt v goreči kleti

Kostanjevica, 21. feb. — V tretki, 19. februarja popoldne je zgorela v Zavodih, četrte ure od Kostanjevice zidanici, z njo pa tudi lastnik prevzirkah Cvelbar Matija iz Dal. Prekope št. 41.

Nesrečno umrli je bil dober gospodar. Z denarjem, ki si ga je pridobil v Ameriki, je postavil lepo domačijo. Ko je izročil sinu domačijo, si je zidanico pridržal do smrti.

Na dan nesreča sta bila oče in sin še drugi na delu v koloseku, ki je od zidanice le malo oddaljen. Ko so drugi popoldne odšli na delo, je oče postal v zidanici. Čez kake pol ure so opazili dim. Ko so pritekli, je bila zidanica v plamenu. Ker ni bilo očeta nikjer, so ga pričeli iskati v goreči zidanici in so ga našli vznak ležčega z zavitimi nogami vsega zoglenelega. Pravijo, da je mogel ogenj nastati od goreče cigarete. Sin pa meni, da to ni mogče.

— — —

Huda nesreča na železnici

S Šušaka poročajo: Progrovčevaj je našel na postajališču Sv. Kuzam mrtvega potnika z odtrgano glavo. Po dokumentih so ugotovili, da gre za Dragotinovo Mivko iz Bakra. Mivka je izstopil na nasprotni strani iz vagona. Pri tem je padel pod vagon in kolesa so mu odrezala glavo.

— — —

Lep jubilej

Lep jubilej so praznovali pred kratkim v Šmartnem pri Litiji, namreč 800-letnico tamošnjega cerkvenega pevskega zborova. V ta namen so pripravili dobro uspeli koncert cerkvenih in posvetnih pesmi. Ta pevski zbor, ki je bil ustanovljen pred 800 leti, je bil do zadnjih 45 let, edini pevski zbor v Šmartnem.

— — —

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponočnikov in dnevnih po praznikih.

Izdaja in tisk: EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office:
849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

Naročnina?		Subscription:
Za celo leto	\$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year 2.50
Za četr leta	1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto	\$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year 3.00
Za četr leta	1.75	For three months 1.75

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti dodelani na uredništvo vsak dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka določeno. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Kaj se godi na Dalnjem vzhodu?

Z Daljnega vzhoda prihajajo poročila o živahni deavnosti japonske diplomacije. Japonci, ki so vojaško najbolj organiziran mongolski narod, ki imajo tudi najvišjo kulturo med vsemi azijskimi narodi, prevzemajo vedno bolj vodstvo rumenega plemena. Že danes kontrolirajo s svojo oblastjo nad Korejo in Mandžurijo nad 120 milijonov ljudi, torej nekako toliko, kakor Združene države Severne Amerike. Obenem so pomorska država, kar jim odpira pota v širni svet, in posedajo dežele, ki so bogate neizmernih naravnih bogastev. Iznajdljiv in silno marljiv ter inteligenten japonski narod je v teku zadnjih let ustvaril in izpopolnil svojo industrijo do take stopnje, da ni le popolnoma neodvisen od Evrope in Amerike, ampak da je s svojimi industrijskimi izdelki poplavljati tudi inozemske trge in konkurirati evropski in ameriški industriji na njunih lastnih tleh.

Japonska, ki ji je očvidno gre za to, da ustvari svoj imperij na Dalnjem vzhodu in nadvleta tudi druga azijska plemena, je v prvi vrsti naperila vse sile v to smer, da izriče iz Vzhoda svoje tekmece. Deloma se ji je to že tudi posrečilo, ker je s posestvom Koreje in Mandžurije zaprla Rusiji — svojemu najbolj nevarnemu tekmeču — možnost vsake močnejše ekspanzije proti Rumenemu in Japonskemu morju. Rusija se bo na Dalnjem vzhodu mogla gibati le toliko, kolikor ji bo dovolila Japonska. Niti Amerika, niti Anglija nista za japonske načrte na Vzhodu tako nevarni, kakor pa bi mogla biti Rusija. Kajti obe sta predaleč in nobena nima osvojalnih namenov. Anglija je povrh še vsa zaposlena s tem, kako bi ohranila in obranila to, kar v Aziji že poseda, ne da bi mislila na osvojitev novih dežel.

Naslednji cilj japonske politike je Kitajska. Kakor je vojna v Mandžuriji pokazala, Kitajska kot država res ni organizirana celota. Razni generali in vlade se še vedno bojujejo in prepričajo med seboj. Zato pa je ta ogromen kompleks, ki šteje okrog 400 milijonov ljudi, kaj lahko dostop tujim, v prvi vrsti boljševiškim plivom. Ko bi se boljševikom posrečilo z boljševiškimi idejami zanjiti Kitaj, bi komunizem na Vzhodu kljub moralnemu porazu v Mandžuriji dosegel najsijajnejšo zmago, ki si jo je mogoče misliti. Za tem ciljem gre tudi sovjetska Rusija. Pred nekaj leti se ji je celo posrečilo iz nekaj kitajskih provinč osnovati kitajsko sovjetsko državico, ki naj bi imela namen, da postane izhodišče boljševizacije celega Kitaja. Namera za enkrat še ni uspela, ter so sovjetske kitajске cete bile že ponovno poražene od generala Čankajška, ki je gotovo najvplivnejši mož v današnji Kitajski. Vendar pa nevarnost še vedno obstaja in ne ogroža le kitajsko, ampak tudi japonske načrte na Vzhodu.

Proti ekspanziji sovjetrov na kitajski teritorij je Japonska v zadnjem času napravila dve mojstrski potezi, ki sta presenetili svet. Računajoč na silo verske ideje, je po svojih emisarjih in propagatorjih pričela med muslimani srednje Azije širiti misel o lastni muslimanski državi, ki po poročilih pridobiva jako mnogo prirvžencev. Če pomislimo, da so močna azijska plemena pod sovjetskim gospodstvom, kakor Kirgizi, Tatari, Turkmani, Kalmiki in drugi mohamedanske vere, je očividno, da je Japonska pričela nevarno ofenzyvo proti sovjetu na njihovem lastnem ozemlju, ki ima za cilj, vriniti med Rusijo in Kitaj novo državno telo predvsem seveda na račun sovjeta.

Še bolj presenetljivo pa je delovala vest o skorajnjih direktnih pogajanjih med Japonsko in Kitajsko. Predpriprave za medsebojno pogodbo in sporazum so že v teku. Te dni je obiskal sam Čankajšek Tokio, kar je gotovo eden najvažnejših političnih dogodkov našega časa. Kitajska naj prizna Japoncem posest Mandžurije in Džehola, Japonska pa ji za to nudi posojilo in pomoč za organizacijo jenjene gospodarske in politične sile. Ako pride do sporazuma — in verjetnost je velika, potem bo to ogromen blok 500 milijonov ljudi, ki bo ostalim svetovnim silam delal še bridke preglavice. Potem bo to tolikšna politična in gospodarska sila, da bo odločilno vplivala na svetovno politiko, ko ima že sama Japonska tako pomemben vpliv svetu.

POROČILO IZ DRŽAVE KANSAS

Mulberry, Kans.

Dolgo časa sem odlašala z dopisom z namenom, da cenjeno bralcem tega lista poročam, kaj zanimivih in veselih novic, pa moram zopet pričeti moje poročilo le bolj z žalostnimi. Ne dačel od tukaj, v Frontnac, je umrl Frank Terlep, ki je bil splošno znan deleč naokoli. Vodil je namreč trgovino že 30 let in bil obenem tudi dolgoletni naročnik Amer. Slovenca.

Spol je tukaj v zadnjih par mesecih veliko ljudi bolnih in je bilo tudi že veliko smrtnih slučajev. Rekla bi, da skoraj že nestrpo pričakujemo gorko pomlad. Saj je že blizu, a je vendar še ni tukaj. — Kar se tiče dela, tudi ni kaj posebnega poročati. Par globokih premogorovov le bolj pomalo obratuje. Parne lopate pa delajo vsaki dan, razunče jih dej prepodni in brez usmiljenja razvijajo in preobračajo lepe travnike ter jih spreminjajo v skoro nedostopne jarke. — Iščelo je namreč črnih zemskih zakladov — premoga. Zemlja pa ostare na njimi vsa razorna in uničena, ker nič ne poravnajo za seboj. Tako, vidite, znajo tukaj na vzhodu lepo gospodariti. Dobitnik od tega imajo le kompanije, za ljudstvo pa izgleda iz dneva v dan slabše. Včasih se povprašujemo, kedaj bo kaj bolje, a si ne vemo odgovora. Dasi je res hudo, pa smo do sedaj vendar imeli košček belega kruha, ki ga v stari domovini ni bilo, razen ob praznikih. Še črnega nam je večkrat zmanjšalo in delati je bilo treba, da smo si

ga pridobili. Našim mlajšim je seveda kaj takega silno težko dopovedati in ne poslušajo radi takih reči. — Dobro se še spominjam, ko je oče pred 45 leti odhajal v Ameriko in puštil doma mater z otroki; pet nas je bilo in majhni smo še bili; kako je mati delala in gurala, mi smo pa, kolikor smo pač mogli, pomagali. Pa v šolo je bilo treba tudi. Ko sem že hodila v šolo par let, je prišel ukaz, da se morajo vse deklice učiti po dnevi na teden. Jo, kako je bilo to hudo, ko smo morale eno uro poprij v šolo, namesto da bi še kaj doma pomagale. Kar vedela sem, da mater ni bilo veliko na tem, da bi se žal kaj naučila teh ročnih del, dasi sem jaz imela nad tem veselje, ker sem si predstavljal, kako luštno bo, ko bom znala štrikati. Dolgo je trajalo, da sem mater pregovorila, da se je vdala mojim prošnjam in mi je dovolila, da sem se šla tudi jaz učiti ženskega ročnega dela. Vendar me je še poprij vprašala, koliko bo vsa stvar stala za začetek. Jaz sem ji povedala kolikor mogoče skromen račun — 9 krajcarjev sem rekla — in mati mi jih je dala. Obljubila sem ji pa moral, da bom pletla same nogavice ali kake kapce za male otroke, nikdar pa ne kakih čipk. Proti raznim čipkam je imela moja mama pač razne predsodke, ker so jo temu privorjavale razne ženske, ki so se večkrat z njo sešle, česa, da se mladina uči štrikati samo radi lišpanja in samo zato, da tratiča čas za prazen nič, medtem, ko bi lahko pomagale pri drugem delu. Ko sem šla v šolo, sem moral pa mimo

porabite lepo priliko, ki se vam nudi za obnovitev gorečnosti do cerkve svoje in do Boga. Misijon bo vodil p. Aleksander Urrankar iz Chicago, ki ga nekateri že poznate. Vesel bo misijonar in vesel bom jaz, če bom lahko rekli: misijon pri sv. Janezu je imel najlepše uspehe, privedel je mnogo izbjegljencev nazaj, potrdil je verne v zvestobi. Prijazno ste mi vabljeni. Rev. Edw. Gabrenya, župnik.

LEPO JE IZPADLO ...

Oglesby, Ill.

Dolgočasna zima jemlje slovo in ne bo dolgo, ko bo zopet tukaj zelenja pomlad, katere se vsi veselimo in jo že težko pričakujemo, ko se bo kar vidno pričelo zopet vse zbujati k novemu življenju, tako naravnemu ljudje.

Dobrodelen ples, katerega so priredili prijatelji Joe Barbica, je povoljno izpadel. Čistega dobička je bilo \$106.18. — Omenjeni rojak se ne more vsakemu posebej zahvaliti, kdo je kaj dobrega storil in tej stvari in pomagal. Pač pa se zahvali kar najprisrnejše vsem skupaj, ki so na eden ali drugi način kaj pripomogli k tako lepemu in nepricakovancem. Debeluhu prenašajo tudi lažje razne telesne in duševne napore ter so v sportnem pogledu zmogljivejši.

Po drugi strani je videti iz statističnih podatkov za angleški letalski korpus, da narašča manjšo težo verjetnost, da bodo rekruti zaradi bolezni ali premajhne odpornosti kmalu ostavili vojsko. Nadalje je dr. Treadgold ugotovil, da ima tudi najboljši vojaški trening razmeroma le malo vpliva na telesno težo. Suhci ostanejo suhi, debeluhu pa izgube le malo svoje teže. Treadgold trdi na podlagi znanstvenih raziskav tedaj prav tisto, kar so si debeluhu že tako dolgo želi slišati: Debelost je združen, shujševalni poskusi pa so ne sami nesmiseln, temveč celo škodljivi.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

(Metropolitan Newspaper Service)

Tukaj je res prišla k Zori, ne da bi stegnila roko v pozdrav, kar se je Zori malo čudno zdelo, vendar se ji je nasmehnila. "Kdo si ti?" jo je vprašala Zora, "in kaj iščeš samu tukaj v džungli?" La je pa samo stresila z glavo in odgovorila Zori na vprašanje, ki je pa Zora ni razumela.

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Tudi Arabci so pristopili in ogovorili La v svojem jeziku in isto je storil Wamala v svojem narodu, a ničesar ni razumeval, kaj je hotela tukaj povedati. Nato je Zora položila svojo roko tukaj čez ramo in jo vedla v svoj šotor, kjer ji je oparska svečenica La z znatenji dopovedala, da se želi kopati.

TARZAN NEPREMAGLJIVI

(57)

Tudi nekaj Arabcev je opazilo prihajajočo tujko, ki se zapustil svoje prestore in se zacele približevati. Tujka je takoj obrnila svoj pogled na Wamala in Zore proti Arabcem. Zora je tudi opazila Arabce in takoj stegnila roke proti tujki, hoteč jo opomniti, da naj se približa njej, ne Arabcem.

Tujka je res prišla k Zori, ne da bi stegnila roko v pozdrav, kar se je Zori malo čudno zdelo, vendar se ji je nasmehnila. "Kdo si ti?" jo je vprašala Zora, "in kaj iščeš samu tukaj v džungli?" La je pa samo stresila z glavo in odgovorila Zori na vprašanje, ki je pa Zora ni razumela.

• DOGODKI •

med Slovenci po Ameriki

sedov mož vedno predbacival, da se s čipkami en bom preživel. Grablje, grablje, pa moko — tako mi je reklo, — vzemi v roke, ne pa tistih igel, to te bo preživiljalo. Lahko še to povem, da če nobene obljube nisem izpolnila svoji materi, sem ji izpolnila to, da res nisem drugega štrikal kot same potrebne stvari. Kmalu ko sem odrastla, sem namreč šla v Ameriko in tukaj se je pričelo delo znova, ki ga nikoli ni zmanjkal. — Tako je bilo z nami, sedanja mladina pa tem niti slišati noče, kako smo morali mi starci delati in garati. Njim ni tako težko, kot je bilo nam, zato tega ne razumejo.

Prav rada bi kaj naredila za naš list v tej kampanji, pa mi poleg drugih zaprek še moje rahlo zdravje ne pripušča. Želim pa vsem agitatorjem in agitatoricam v tej kampanji veliko uspeha. — Pozdrav bralcem in bralcem tega lista.

Mary Terlep.

SVETI MISIJON V PITTSBURGHU

Pittsburgh, Pa.

Pittsburški Slovenci bodo zopet imeli lepo priliko slišati lepe misijonske pridige ob času sv. misijona, katerega bo vodil goreč oznanjevalec božjih resnic, č. g. Rev. Venceslav Solar, OSB. — Sv. misijon se prične v nedeljo 24. marca v slovenski cerkvi Marije Vnebovzetje. Naš č. g. župnik Rev. Kebe bo že pravočasno oznanil red, to je, kako se bo sv. misijon vršil med tednom. — Slovenci in Slovenke, oziroma vsi župljani naše slovenske fare na 57. cesti, se naj kolikor mogče udeležujejo misijonskih pridig in pobožnosti, da skupno poslušamo in sprejemamo božjo besedo. Vsaki dan, zjutraj in zvečer ob pol osmih bo slovenska pridiga. — Vsak, kdor ima le količaj prilike, naj gleda, da se sv. misijona udeležuje zjutraj in zvečer. — Pozdrav. J. L. B., zast.

LEPO JE IZPADLO ...

Oglesby, Ill.

Dolgočasna zima jemlje slovo in ne bo dolgo, ko bo zopet tukaj zelenja pomlad, katere se vsi veselimo in jo že težko pričakujemo, ko se bo kar vidno pričelo zopet vse zbujati k novemu življenju, tako naravnemu ljudje.

bodo kmalu tukaj in premnogi se bodo spominjali svojih dragih domačih in jim poslali kak dar za piruhe in praznike. Mi pošiljamo denar v Jugoslavijo, Italijo in druge dele sveta zanesljivo in točno po dnevnem kurzu. Prejemniki dobijo denar na dom po pošti brez vsakega odbitka. Včeraj so bile naše cene:

Dinar:	Za 2.75.....100 Din	Za 5.00 pošljite \$ 5.75

<tbl_r cells="3" ix="3

Povest
iz
turških
časov.

MIKLOVA ZALA

Spisal
DR.
JAKOB
SKET.

Sem po dolgem hodniku je prikorakala sedaj nova straža. Zamoklo so doneči čuvajevi koraki po mostovžu, skrivnostno je odmevalo rožljanje njegovega orožja ob obokanih zidinah.

"Tu-le sem, pod ta-le obok stopi, Zala, in bodi mirna, kakor mramoren kip! Sicer sva izgubljena."

Stražnika se nato pogovarjata. Marko zabiči svojemu tovarišu, naj pridno in vestevo čuva. Osobito na ono sobo, iz katere se navadno čuje jok in stok, naj ostro pazi! Češ, nočoj je zadnja noč, ko stražijo nesrečno žensko; jutri se že preseli odtod — v boljše življenje.

Novi stražnik se je napotil naravnost k vratom one sobe, kjer je mislil, da biva nesrečna žena.

Marko pa je odvedel Zalo po neznanih, tajnih vežah in hodnikih. Tu odpre vrata in jih zopet zaklene. Tam spleza preko nizkega zida in potegne Zalo za seboj. Ondi se zopet oglaša straži ter ji naznani stražniško geslo za nočnjo noč. Naposled prideta na veliki, z zidom zagrajeni cesarski vrt. Ondi splezata oba na visoko drevo in privežeta na močno vejo dolgo vrv. Po njej se spravita po mnogih težkočah in velikem trudu na bližnje ozidje, odtod pa ven v prostost.

Bila sta v mestnih ulicah. Sedaj se preobleče Marko v trgovsko obleko, da bi nihče v njem ne spoznal sultanovega služabnika.

Rumeno jutranje solnce je jelo ravno zlatiti visoke kupole cerkve sv. Sofije v Carigradu, ko dojdeta naša znanca srečno izven turške stolice na prosto. Še enkrat se ozreti po mestu svoje dolgoletne sužnosti in svojega trpljenja. Nato pa jo zivjeta preko dolge, v gosto meglo zavite planjave proti severu v balkanske gore...

V cesarski palači so strežaji tisto jutro dolgo čakali, da vstane lepa služabnica sultanova. Vsi so ji zavidili tako mirno in trdno spanje. Ali njih čakanje je bilo zaman. Žena se ni zbudila, niti ganila se ni.

Vsi so že mislili, da je umrla po noči, ali si storila kaj žalega. Zatorej ulomijo vrata. A kako se zavzemo, ko ji ni nikjer ne sledi, ne tiru! Obupani so tekali stražniki in strežaji po vsem poslopju, ali lepe kristianke ni bilo zaslediti nikjer.

Sultan je dal takoj vse stražnike vtačniti v temno ječo, le enega ne; zakaj Marka ni bilo nikjer. Proti večeru so še le zapazili na cesarskem vrtu vrv, ob zidu viščo. In zdaj je bilo jasno kakor beli dan, da je s stražnikom vred ušla iz sužnosti lepa kristjanka.

Še tisti dan je poslal sultan jezdece za kristjansko sužnjo na vse strani svojega velikega cesarstva. Imeli so ukaz in povelje, obadvia živa ujeti. Zatorej so po cele noči jahali na brzih turških konjih ter iskali ubegla kristjana.

Zaline zasledovalce in vohune imenuje slovenska narodna pravljica "pesjane". O njih se prioveduje, da so bili ljudje, ki imajo eno nogo in sredi čela le eno oko, in da so največji sovražniki kristjanske krvi. Od daleč že ovohajo kristjana. Zasledujejo ga, kakor zajca psi, dokler ga ne dobe

v svojo pest. Njim ubežati, je bilo torej za kristjana nemogoče.

Tako strašne ljudi je, kakor prioveduje pravljica, poslast turški car za lepo Zalo, da jo ugrabijo.

Večkrat so ju že bili jezdeci zasledili. Ali Zalika in Marko sta se jim vselej srečno umaknila. Zvedela sta namreč skrivnost, kako je edino mogoče, uiti pesjanom.

V temni noči sta došla v velik gozd v deželi bolgarski. Tu sta se hotela skriti. A počivati nista mogla nikjer, kajti divje zveri so ju preganjale povsod.

Šla sta torej dalje in dalje po gosti šumi, sama ne vedoč, kam prideta. Naenkrat zagledata majhno luč. Kreneta proti njej in prideta do samotne koče sredi gozda.

V hišo stopivša, jo najdetra prazno. A hitro prikrevsa šantava, sivolasa habica, rekoč:

"Kaj iščeta tukaj o polnoči, nesrečna človeka? Bežita; tu so tolovaji doma. Ravokar so šli na lov. Ako pridejo domov, vaju ovohajo ker, sta kristjana, in raztragojo na drobne kosce.

Tudi jaz sem bila nekdaj vajine vere. Ali zdaj sem že skoro pozabila na Boga in molitev. Le kako dobro dejanje še storim v zveličanje svoje grešne duše. Zatorej se mi smilita, ker vaju zasledujejo pesjani. Ako jim hočeta uteči, morata te lo storiti: Po noči bežita naprej, kakor hitro moreta. Po dnevnu pa počivljata, stojeca v vodi, pod drevesnimi koreninami, ki rasto ob rekah ali potokih. Glavo imejta pokrito z zeleno celino!

Ako hočeta priti domov, hodita vedno proti severu! Tam prideta do velike, velike reke. Ob njej idita proti tistim deželam, odkoder teče voda! Nato prideta do manjše reke, po imenu Sava. Hodeč proti njenemu izviru, dospeta v svojo domovino!"

S srebrom in zlatom je poplačal Marko sivilasi ženi prorokovanje. Ob pravem času sta se ločila od starke ter ušla tolovajski druhalni.

Po cele noči sta tavala potem naša potnika po gozdih in gorah puste dežele bolgarske. Povsod so ju zasledovali pesjani. Le kadar sta stopila v potok ali reko in se skrila pod drevesne korenine, so izgubili pesjani njiju sled. Čestokrat je tedaj slišala Zalika, kakor prioveduje koroška narodna pesem, da so govorili pesjani:

"Tu je bla, tu je ni ...
krščanski duh diši."

Strašno težavna in nevarna je bila za Zaliko in Marka pot po nepoznanih deželah. Naposlед sta srečno došla v deželo srbsko ob globoki Donavi, ali pesjani so jima bili še vedno za petami.

Moci so ju že zapuščale. Zdvojila bi bila skoro in obupala nad svojo rešitvijo. A v vseh nezgodah in nevarnostih je zaupala Zala še zmeraj v božjo pomoč. Kadarkoli je pogledala na sliko Matere božje in iskreno molila, rodil se je nov up in nova nada.

Srčno hrepenevanje po Mirku se ji je vzbujal z novo silo v njeni duši. Vse bi rada in voljno pretrpela, ako bi le še enkrat videla blago lice svojega moža in ženina.

(Nadljevanje s 3. strani.)
pri torek v mesecu ob 7:30 zvečer v Slov. delavskem domu na Waterloo Rd. Pozivlja se vse člane in članice, da se prihodnje seje prav gotovo udeleže, ker imamo več važnih stvari na dnevnem redu za razmotriti. — Opominja se tudi članstvo, da bi malo bolj agitiralo za nove člane, pa naj bo v odrastli ali v mladinski oddelki. Vsaj vsakega novega pripeljite na prihodnjo sejo v odrastli ali v mladinski oddelki. Sedaj je pristopnina prosta in poleg tega boste še za vsakega člena dobili lepo nagrado; saj ste o tem že brali v glasili, kjer je bilo poročano, koliko dobite. — Bratje in sestre, le ne bodimo tako zaspansi. Pokažimo se, da naše društvo ne koraka med zadnjimi v vrsti za pridobivanje novih članov in članic.

Nadalje se prosi vse člane in članice, da bolj redno plačujejo svoje mesečne asesmente. Zapomnite si, da je datum 25. vsakega meseca zadnji, za povravnavo mesečnega asesmenta. Če do tedaj ne plačate, le sami se pripisite morebitno posledice. Iz društvene blagajne ne moremo nobenega zakladati, ker je blagajna prazna. — Prisem pa in opominjam vse članstvo našega društva, da se bolj številno udeležujete mesečnih sej. Pridite na sejo, da se bomo vsaj med seboj spoznali. Jaz sem že dolgo v tem društvu in se udeležujem sej, pa vidim vedno le ene in iste obraze na vsaki seji. Pomislite, saj je se ja samo enkrat na mesec in še takrat le za par ur; toliko časa si boste pa le lahko utrgali enkrat na mesec. Pomislite, da se seje vršijo v korist društva in društvenega članstva, to je, vas samih. Če bi prišlo večje število članstva na seje, bi lahko kaj ukrenili, kako bi pomagali društveni blagajni.

Naj o tej priliki še prosim vse one člane in članice, ki dobre poziv za obiskovati bolnike, da jih točno tudi obiščojo, kadar jim je predpisano iz potem pridaje na sejo poročat, v kakšnem stanju dobe bolnika. Ako pa res ne morete priti osebno, pa pismeno poročajte, da ne bo kakega prerekanja po nepotrebnem. Toliko v pojasnilo. Vsak naj se zaveda, da je član društva ZSZ. — Pozdrav.

Anna Zaic, tajnica.

ZSZ ENGLISH SECTION

PLANINSKI BRATJE ŠT. 5. Z.S.Z.
Leadville, Colo.

Dear Readers:—

It has been sometime since you have heard from us.

We have since, organized a Juvenile lodge "The Rock Mountain Juveniles" (Skalnatih Gor Mladina). This being the name that the juveniles themselves have chosen, as it is quite an appropriate name for the kiddies of Leadville, Colorado.

The lodge has been organized one year ago, and we have received fifty-two new members in the one year, and hope to have a great number more before our second anniversary.

The juveniles have celebrated the first anniversary of their age February 16 by presenting a wonderful program and play, followed by a dance.

The program was presented by thirty-three juvenile members under the direction of Mary Matich and Pauline Klune, the juveniles took a great interest in this program, and were well rewarded for it as a large crowd turned out for both, the play and the dance. The members who took part in the play "Not So Bad After All" were: Helen Klune, Frances Hren, Teresa Kovach, Pauline Klune, Margaret Blatnick, Emma Faidigia.

John Predoivchi, Frank Bast, Frank Ponickvar, Joe Hren, George Salmich and Feno, Faller. The others who took parts in the program were Pauline Faidigia, Eleonore Faller, Jennie Yannick, Margery Salmich, Mary Russ, Annie Ponikvar, Anna Marie Yakich, Virginia Wicklund, Anthony Mihelich, Joe Yannick, John Hren, Steve Videtic, John Novak, John Videtic, Charles Wicklund, Junior Yakich, John Savaren, Peter Gilles, John Matich, Ruth Boyle, Frank Novak.

We want to thank all the parents who have so willingly sent their children to practice, and who have taken such an interest in the entertainment. We also want to thank all those who have in any way helped to make the first anniversary of the lodge a success.

We hope to have another play for Mothers' Day, so we are going to get as many new members as possible, we ask all parents who have not had their children join the ZSZ, yet, if they would not do so, as we have a campaign for new members, both juveniles and adults, each member try to bring in at least one new member.

We are asking to have another play for Mothers' Day, so we are going to get as many new members as possible, we ask all parents who have not had their children join the ZSZ, yet, if they would not do so, as we have a campaign for new members, both juveniles and adults, each member try to bring in at least one new member.

The profit would have been greater, but we had a lot of fixing to do to the stage, curtains, scenery etc., but we hope to do better next time.

It being the duty of President Mathew Yannick and myself, we again thank all who helped make the first anniversary of The Rocky Mountain Juveniles a success.

Best wishes to all ZSZ members and all readers of Amerikanski Slovenec.

John Savaren, Secretary.

THE WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION JUVENILE DEPARTMENT

Letters are coming in gradually and every one of them such nice ones, too. Your letters are interesting and show that you know an awful lot about our wonderful Western Slavonic Association. Some of them state what they like best and what they would like to have. Some of the kiddies like our organization because the dues are so small (only 15c per month) while some like the many benefits we offer.

The subject written about the most is the juvenile branches, their meetings and the education it brings as the boys and girls mingle in business and fun, also the sports, games and various forms of entertainment. We appreciate the many promises to get new members and hope this will be carried out.

This individual visit from each of you with me through a letter is greatly appreciated. Why, boys and girls, it's just like we were sitting side by side and talking things over. We, of course, want to hear from more juveniles, in fact, from each one that belongs to our Association. There are quite a few who would like to write but are afraid they do not know enough about the organization. Don't let that worry you. We ask the adults and juveniles to get together and frame up a nice letter — write something about the WSA and you'll get a button.

Now then, those of you who have not written as yet must do so at once. Mail or bring it to Geo. J. Miroslavich, 3724 Williams Street, Denver, Colorado and a juvenile membership button will be forwarded to you.

TRAIL BLAZERS LODGE NO. 41

Denver, Colo.

A very pleasant and enjoyable meeting of the officers was held at the home of Secretary Joseph Tezak on Wednesday, March 13, 1935 was not so well attended as usual. I'd like to see more of our members attending our meetings. You know the old saying says.

"The more, the merrier" and I know it to be so. I hope from now on I'll see every member if possible to attend.

Again we have a membership campaign on. There are to be 3 prizes awarded to the branches getting the most new members.

Now it is up to every member to help us make our branch large. Each and everyone should try to bring at least one new member. I know we all hope that we could win one of the prizes.

We have been told again at our last meeting about getting a little gold and blue button which identifies you as a member of the Western Slavonic Association.

Now the only thing you have to do to get one of these buttons is just to write a short letter stating why you belong to Western Slavonic Association and lo! and behold you

will receive your button.

ZLATARJEVO ZLATO

ZLATARJEVO ZLATO

je ime zanimivi povesti, ki začne v kratkem izhajati v listu "Amer. Slovenec". Po-

vest bo izhajala dalj časa in je vrlo zanimiva za vsakogar.

Prepricani smo, da bodo naši čitalci z njim zelo zadovoljni. Opozorjam obe-

nem vse naše naročnike, da opozorimo na povest tudi

svoje prijatelje in sosedje in jih naj skušajo nagovoriti,

da se tudi oni naročijo na list, da bodo brali to zanimivo povest.

shall be send one of those beautiful buttons. I hope that every member of this branch will be seen wit those buttons. I assure you that not only Mr. Miroslavich, our Supreme Supervisor will be please to receive the letters and in return send you the pin, but also our two good supervisors Mr. Prirozich, and Mr. Jurjovec who are trying ever so hard to make our branch the largest and greatest of all branches. Bernice Fajfar, Secretary.

Z.S.Z. protection for the whole family."

PUEBLO BOOSTERS, JUVENILE BRANCH NO. 3
Pueblo, Colorado.

Was glad to hear that Mr. Miroslavich of Denver has received already quite a few letters on "Why I Like to Belong to the Western Slavonic Association" from juvenile members from different branches. So far, now, — Just a tell-tale strain of Irish that has gotten into me, 'cause, as I presume you are acquainted with the fact, 'tis St. Pat's that's a-comin'. Keep up the letter-writing, folks, for a generous gift is waiting for your "call."

Fellow members, remember that each of you is part of the "Wonderful Mechanism" — Western Slavonic Association — and that if you don't do your share of co-operating with fellow members, getting in new members, showing your fullest sympathy for departed members in more than one way, and the like, you'll make something go wrong with mechanism, or at least you won't help it to progress any.

Also don't forget if you have not received your lodge button as yet you can get one absolutely free by only writing a letter to our Supreme Juvenile Supervisor and telling him why we like to belong to the Western Slavonic Ass'n. After he receives your letter he will mail to you one of the buttons which you should be very proud to wear.

Our next meeting will be held on Sunday, March 24, try and be present and enjoy an afternoon with us.

Frank Tezak,
CHICAGO YOUNGSTER'S BRANCH NO. 2, WSA.
Chicago, Ill.

Dear Members & Friends:— Our last meeting on Wednesday, March 13, 1935 was not so well attended as usual. I'd like to see more of our members attending our meetings. You know the old saying says.